
PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU 13.05.2014

YN BRESENNOL - Y Cynghorydd Eric M. Jones, (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Angela Russell, (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr:- Stephen Churchman, Annwen Hughes, Louise Hughes, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Tudor Owen, Nigel Pickavance, Mike Stevens, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams, Mandy Williams-Davies, Robert J. Wright ac Eurig Wyn

SWYDDOGION: Debbie Anne Williams Jones, (Rheolwr Gwasanaeth Democraidd), Lowri Haf Evans (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu)

HEFYD YN BRESENNOL:

- i) Mewn perthynas ag eitem 5 ar y rhaglen — Y Cynghorydd W. Gareth Roberts – Aelod Cabinet Amgylchedd, Gwyn Morris Jones, (Pennaeth Priffyrdd a Bwrdeistrefol), Sion Gwynfryn Williams (Rheolwr Cyfathrebu), Janet Roberts (Uwch Reolwr Gwasanaeth Cyflawni a Chefnogi Newid) ac Arwel Ellis Jones (Uwch Reolwr Gwasanaeth Comisiynu Corfforaethol)
- ii) Mewn perthynas ag eitem 7 ac 8 ar y rhaglen - Y Cynghorydd John Wyn Williams – Aelod Cabinet Cynllunio, Aled Davies, (Pennaeth Rheoleiddio), Rhun ap Iarll (Uwch Gyfreithiwr)

1. ETHOL CADEIRYDD

Yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, mae'n ofynnol i rannu cadeiryddiaethau'r Pwyllgorau Craffu ar sail cydbwysedd gwleidyddol ac yn ôl penderfyniad y Cyngor, cytunwyd i gadair y Pwyllgor yma fynd i'r Grŵp Annibynnol i adlewyrchu'r arferiad i'r Is-gadeiryddion gamu i'r gadair yn naturiol.

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Angela Russell yn Gadeirydd y Pwyllgor Craffu hwn am 2014/15.

2. ETHOL IS GADEIRYDD

Yn dilyn argymhelliad y Grŵp Busnes i arweinyddion y prif grwpiau gwleidyddol bydd Is-Gadeiryddiaeth Pwyllgor Craffu Cymunedau yn mynd i Plaid Cymru

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Mandy Williams-Davies yn Is-gadeirydd y Pwyllgor Craffu hwn am 2014/15.

Cymerodd y Cynghorydd Eric Merfyn Jones y cyfle i ddiolch yn fawr i bawb am eu cefnogaeth yn ei gyfnod fel Cadeirydd.

3. CROESO AC YMDDIHEURIADAU:

Croesawyd pawb i'r cyfarfod gan y Cadeirydd. Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Craig ap Iago, Caerwyn Roberts

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol.

5. MATERION BRYN

Cytunodd y Cadeirydd / Is Gadeirydd, dan Adran 100B (4)(b) Deddf Llywodraeth Leol 1972, i graffu penderfyniad y Cabinet i gasglu gwastraff gweddilliol pob tair wythnos fel mater brys oherwydd y byddai'n rhy hwyr i'w graffu yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu gan y byddai gweithredu wedi bod ar benderfyniad y Cabinet erbyn hynny a phwysigrwydd y mater i drigolion y Sir.

STRATEGAETH WASTRAFF – NEWID I GASGLU GWASTRAFF GWEDDILLIOL

- a) Cyflwynwyd adroddiad a wnaed i'r Cabinet 29.4.2014 gan yr Aelod Cabinet (Amgylchedd) a'r Pennaeth Priffyrdd a Bwrdeistrefol yn nodi eu bwriad i newid trefn casglu gwastraff gweddilliol trigolion Gwynedd i amllder casglu o dair wythnos.
- b) Nodwyd yn glir y rhesymeg dros y newid gan bwysleisio bod hi'n amserol ystyried opsiynau ar gyfer y defnydd o fin gweddilliol gan fod unrhyw wastraff a roddir yn y bin olwyn gwyrdd yn mynd yn syth i dirlenwi.
- c) Os am gyflawni'r Strategaeth Wastraff, cyrraedd targedau statudol o safbwynt lwfansau tirlenwi, lefelau ailgylchu ac er mwyn osgoi dirwyon sylweddol ar y Cyngor – mae yn rhaid cyflwyno newid i'r drefn bresennol o gasglu gwastraff gweddilliol o eiddo domestig yng Ngwynedd.
- ch) Wedi cyfnod o ymarferiad ymgysylltu llwyddiannus, amlygwyd bod y prif risgiau a'r pryderon wedi eu cyfarch yn yr Achos Busnes Terfynol.
- d) Yn y drafodaeth, ystyriwyd y materion canlynol:
  - i. Nid yw Gwynedd yn barod am y newid.
  - ii. Rhaid mynd ati i addysgu pobl gan ganolbwyntio ar y rhai sydd ddim yn ailgylchu.
  - iii. Angen ystyried cynllun marchnata dwys a chynllun cyfathrebu clir.
  - iv. Cynnig datganiad clir a dealladwy i'r wasg yn egluro'r sefyllfa - llês i ddelwedd Gwynedd
  - v. Dylai'r penderfyniad fod wedi ei wneud gan y Cyngor Llawn ac nid y Cabinet.
  - vi. Cefnogaeth i'r bwriad, ond angen cynnal mwy o drafodaeth / ymchwil cyn lansio yn Dwyfor, Hydref 2014.
- dd) Cynigwyd, eiliwyd a phleidleisiwyd i'r Pwyllgor graffu ymateb Dwyfor i'r newidiadau. Dyddiad cychwynnol ar gyfer cyflwyno'r newid i Dwyfor fydd 6ed o Hydref 2014. Cyfnod penodol o seibiant cyn cyflwyno i Feirionnydd (7fed o Fawrth 2015).

PENDERFYNWYD I'R PWYLLGOR GRAFFU EFFAITH Y NEWIDIADAU AR Y DINESYDD YN NWYFOR YN YSTOD CHWARTER 4, 2014/15.

6. COFNODION

Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod diwethaf a gynhaliwyd ar 4 Mawrth, 2014, yn ddarostyngedig ar yr angen i nodi presenoldeb y Cyngorydd Stephen Churchman yn y cyfarfod.

7. EFFAITH CYTUNDEBAU AMOD 106 AR HYFYWEDD CYMUNEDAU

- a) Cyflwynwyd adroddiad gan Pennaeth Adran Rheoleiddio yn ymateb i'r cwestiynau a adnabuwyd yn ystod trafodaethau cyfarfod paratoi'r Pwyllgor Craffu (8.4.14).
- b) Cyfeiriwyd at waith ymchwil yr Uned Strategol Tai oedd yn ceisio darganfod os oedd rhwystrau yn bodoli gyda chytundebau 106 (adroddiad wedi ei rannu).
- c) Cafwyd ymateb gan yr Aelod Cabinet i gais am wybodaeth mewn perthynas â threfniadau sydd ar gael i hwyluso pobl leol i aros yn eu cymunedau ynghyd ar effaith tebygol y gall newidiadau arfaethedig i'r System Cynllunio yng Nghymru gael ar ddarparu tai fforddiadwy a gweithredu cytundebau 106 yn y dyfodol.
Ymhelaethodd yr Aelod Cabinet bod;
- i. Rhai cwmnïau morgaeisi / benthycwyr bellach yn ystyried rhoi cymorth a bod y newid yna i'w groesawu.
  - ii. Cyngor Gwynedd wedi ystyried cynllun i gefnogi hunan adeiladu ond yn cael eu barnu gan y Llywodraeth o fod yn 'gystadleuaeth annheg'. Y Cyngor yn parhau i geisio datrys y sefyllfa
  - iii. Gellid ystyried amod 106 fel 'arf ychwanegol' mewn proses cynllunio i hybu tai fforddiadwy
  - iv. Posib ystyried opsiwn o beidio cael 'tai fforddiadwy' ac yn hytrach datblygu mwy o dai cymdeithasol ar gyfer rhentu ond os yw hwn yn lwybr i'w ddilyn bod rhaid i'r cymunedau fod yn barod i'w derbyn.
  - v. Nad yw amod 106 yn drefn berffaith, ond ei bod yn drefn sydd yn annog a hwyluso dyheadau trigolion i aros yn lleol.

ch) Yn y drafodaeth, ystyriwyd y materion canlynol:

- i. Ydy'r Cyngor wedi ystyried Amod Tai Parhaol
Ymateb: Do, ond bod angen cyd-destun polisi cadarn i wneud hyn yn effeithiol. Cyfreithwyr y Cyngor yn casglu tystiolaeth i gyfiawnhau yr angen er sefydlu'r cyd-destun.
- ii. Unedau gwag - sut mae eu cael yn ôl i ddefnydd?
Ymateb: Swyddogion Tai Gwag brwdfrydig iawn yn blaenoriaethu lle mae'r angen. Oddeutu 55 o dai yn dod 'nôl i ddefnydd' yn flynyddol. Adnoddau yn brin.
- iii. Angen sicrhau bod y Bil Cynllunio yn rhoi ystyriaeth i ddiwylliant lleol.
Ymateb: Yr Aelod Cabinet a'r Pennaeth Rheoleiddio wedi mynychu Pwyllgor Craffu'r Llywodraeth i ymateb i'r Bil Cynllunio. Cyngor Gwynedd wedi ymateb yn gryf i faterion yn ymwneud â'r Iaith Gymraeg a diwylliant lleol wrth drafod y Bil.
- iv. Cais gan y Cynghorydd Gethin Williams am y nifer o gynlluniau 106 sydd wedi eu derbyn.
Ymateb: Pennaeth Rheoleiddio i rannu'r ystadegau gyda'r Cynghorydd.

PENDERFYNWYD DERBYN YR ADRODDIAD**8. CERBYDAU'N PARCIO DROS NOS AR DIR YM MHERCHNOGAETH CYNGOR GWYNEDD, PARC CENEDLAETHOL ERYRI A CHYFOETH NATURIOL CYMRU NEU MEWN ENCILFA HEB GANIATÂD**

- a) Cafwyd adroddiad ar lafar gan y Pennaeth Rheoleiddio yn amlygu bod yr achosion uchod yn cael eu trafod ar draws adrannau o fewn y Cyngor a bod pwy sydd yn ymdrin ac achos unigol yn dibynnu ar berchnogaeth neu reolaeth o'r safle. Amlygwyd, mai ymateb i bob achos yn unigol yw'r arfer, gan rannu gwybodaeth gyda adrannau eraill perthnasol. Y weithred debycaf fuasai anogaeth i'r cerbydau symud ymlaen. Yn arferol, bydd yr heddlu yn rhan o'r drafodaeth. Nid oes is-ddeddfau i ymdrin â'r mater yma yn gyffredinol yng Ngwynedd ac anodd iawn yw ymdrin â rhai o'r materion hawliau lles all godi.
- b) Wrth ystyried achosion penodol gan Gynghorwyr yn eu wardiau, cynigiwyd annog a chynnal trafodaethau lleol gyda swyddogion a chyfreithwyr y Cyngor i ddatrys perchenogaeth y safle.
- c) Yn y drafodaeth, ystyriwyd y materion canlynol:
  - i) Yr angen i ddatrys y sefyllfa. Os annog cerbydau i 'symud ymlaen' rhaid sicrhau nad ydynt yn 'symud ymlaen' er enghraifft, i'r encilfa nesaf
  - ii) Awgrymwyd y dylid cael mwy o arwyddion
  - iii) Angen cadw balans – peidio 'gyrru' ymwelwyr allan o Wynedd

Derbyniwyd y wybodaeth. Pennaeth Rheoleiddio yn barod i'r Adran hwyluso trafodaethau lleol.

9. BLAEN RAGLEN WAITH CRAFFU 2013-14

- a) Cyflwynwyd y fersiwn diweddaraf er gwybodaeth.

Diolchwyd i bawb am eu cyfraniad

Dechreuodd y cyfarfod am 10:30am a daeth i ben am 1:15pm